

EVALUARE NAȚIONALĂ LA FINALUL CLASEI A IV-a 2014

Model 2

**Limba maternă maghiară
pentru elevii de la școlile și secțiile
cu predare în limba maghiară**

Județul/sectorul .....

Localitatea .....

Școala .....

Numele și prenumele elevului .....

.....

Clasa a IV-a .....

Băiat ☐

Fată ☐

KÉT KERÉKEN

Az első magyar vasparipák

Budapesten még lovas kocsik jártak, amikor Kosztovics Lajos, az első magyar biciklis végigkerekezett a körúton. A járókelők megálltak, és megtapsolták az új járművet.

„Az úr, a kocsis és a ló egyazon személy” – írták az újságok a találmányról, amit hamarosan vasparipának neveztek el. A lapok arról is beszámoltak, amikor egy férfi kerékpárral Londonból Magyarországra indult. Az út három hétig tartott. A biciklis porosan, átázva érkezett meg. Itthon ünneplő tömeg várta. A vasparipát gyorsan megszerették az emberek. Nagyszerű találmány. Egyszerű, gyors és olcsó. Edzi a testet, erősíti a szívet. Ráadásul enni sem kér.

Megalakult a Kerékpár Akadémia, ahol mindenki megtanulhatott kerekézni. Az utcákon egyre több bicikliző embert lehetett látni. Igaza volt Kosztovics Lajosnak, amikor így beszélt a bicikliről: „A két kerék épp úgy hozzátartozik az emberhez, mint madárhoz a szárnyak.”

Futógép és csonttrázó

Két kerék, kormány, párnázott ülés.

Ez volt az első bicikli. Fából készült, pedálja nem volt. A biciklis lábbal lökte magát előre. Futógépnek nevezték el. Akik először meglátták, kacagva mondták:

– Cirkuszba való!

A pedált egy skót kovács találta fel. De hiába pedálozta körbe a vidéket, találmánya senkit sem érdekelt.

A házán ez a felirat olvasható:

„Jobbat alkotott, mint amiről tudott.”

Ennek a biciklinek a kerekein nem volt gumi. Nem csoda, hogy csonttrázó lett a beceneve. Pödrött bajszú urak ültek rajta olyan magasan, hogy a lábuk nem ért le a földre. A legkisebb hibának is esés lett a vége, és a bajuszt újra kellett pödörni.

Tessék választani!

1. A **versenykerékpár** a leggyorsabb. Messziről meg lehet ismerni a hajlított kormányról. Ezzel senki nem ér a nyomodba. Vigyázz az utakon, mert a vékony gumi könnyen kidurran!
2. Ha hegyen-völgyön, erdőn-mezőn akarsz biciklizni, akkor a **hegyikerékpár** való neked. Biztosan halad a csúszós talajon. Rugói tompítják a rázkódást. Minden emelkedőt leküzdesz vele.
3. A **túra-kerékpárt** használhatod aszfalton és földúton is. Nagyon kényelmes. Ez az igazi, ha hosszú útra indulsz. Csomagtartóját pakold meg bátran!
4. A **BMX**-et akkor válaszd, ha szeretsz trükközni és ugratni. Ha sokat gyakorolsz, kiróbálhatod egy keréken is! Használj könyök- és térdvédőt, mert nagyot lehet vele esni!

Hasznos tudnivalók

1. Fékezés közben a karodat nyújtsd ki, és kicsit feszítsd meg! Az első fék erősebb. Ha gyorsan mész vagy kanyarodsz, óvatosan bánj vele!
2. Ha egy gödörhöz közeledsz ne maradj ülve, laza térdel állj a pedálon! A kormányt hajlított karral fogd!
3. Meredek emelkedőn lassan, állandó tempóban haladj! Emelkedj fel az ülésből, kicsit dőlj előre! Finoman jobbra-balra dönts a tested!
4. A lejtőn ne engedj a csábításnak! Egy gödör, és vége a száguldásnak. A kezed legyen a féken, ne gyorsulj fel!

A bicikli részei

1. Váz
2. Nyereg
3. Villa
4. Kormány
5. Fékkar
6. Fékkábel

7. Váltókar
8. Lánc
9. Küllő
10. Kerékabroncs
11. Gumi
12. Pedál

Tartozékok

1. Bukósisak: A jó fejek ezzel bicikliznek.
2. Lámpa: Sötétben látsz, és téged is látnak.
3. Ujjatlan kesztyű: Védi a tenyered rázkódásnál és esésnél.
4. Élénk színű ruha: Ha ilyet viselsz, könnyebben észrevesznek az autósok.
5. Lakat: A biciklidet ott találod, ahol leraktad.
6. Kulacs: Egy hosszú túrán biztos szomjas leszel.

Tanácsok

1. Indulás előtt ellenőrizd a fékeket, gumikat és lámpákat!
2. Állítsd be a nyerget: legyen vízszintes és olyan magas, hogy ülve a pedálra tett lábadat ki tudd nyújtani!
3. Vedd fel a bukósisakot!
4. A járdán lassan haladj, vigyázz a járókelőkre!
5. Biciklizés után mosd le a vázat, és sikáld le a gumikat!

1. Miről olvastál ebben a szövegben? Írd a vonalra!

Nem a tanuló egészíti ki
COD

1.

2. Ki volt az első magyar biciklis? Írd a vonalra!

Nem a tanuló egészíti ki
COD

2.

3. Milyen biciklifajtákat ismertél meg a **Tessék választani!** szövegrészből? Írd a vonalra!

Nem a tanuló egészíti ki
COD

3.

4. Magyarázd meg, miért nevezték futógépnek az első biciklit!

Nem a tanuló egészíti ki
COD

4.

5. Ki találta fel a bicikli pedálját? Írd a vonalra!

Nem a tanuló egészíti ki
COD

5.

6. Miért becézték a biciklit csontvázúnak régen?

Nem a tanuló egészíti ki
COD

6.

7. Igazak vagy hamisak a következő állítások? I-vel jelöld az igaz, H-val a hamis állításokat!

- _____ A biciklit kezdetben vasparipának nevezték.
- _____ Az újságok beszámoltak egy magyar férfiról, aki Londonba indult kerékpárral.
- _____ Az első biciklit a cirkuszban használták.
- _____ A csontrázóról az ember lába nem ért le a földre.

Nem a tanuló egészíti ki
COD

7.

8. Keresd ki a szövegből az alábbi biciklitartozékok rokon értelmű szavait!

Írd be a táblázatba!

fejvédő	víztartó	fényforrás	kézvédő

Nem a tanuló egészíti ki
COD

8.

9. Karikázd be a hamis állítás betűjelét!

- A. A versenykerékpár gumija vékony.
- B. A hegyikerékpár csúszós talajon is biztonságos.
- C. A túraikerékpárral csak rövid utakra indulunk.
- D. A BMX ugratásra és trükközésre kiválóan alkalmas.

Nem a tanuló egészíti ki
COD

9.

10. Egészítsd ki a mondatokat a szöveg alapján a megfelelő szavakkal!

- a. _____ a leggyorsabb.
b. Az első fék _____ .
c. A hegyikerékpár _____ talajon is biztonságos.

Nem a tanuló egészíti ki
COD

10.

11. Alkoss szószerkezeteket a szöveg alapján! Töltsd ki a táblázatot!

1.	ünneplő
2.	nagyszerű
3.	párnázott
4.	vékony
5.	hajlított

a.	ülés
b.	gumi
c.	tömeg
d.	kormány
e.	találmány

1.	c
2.	
3.	
4.	
5.	

Nem a tanuló egészíti ki
COD

11.

12. Húzd alá azokat a szavakat, amelyek a bicikli részeit nevezik meg!

lánc, fékkar, nyereg, lakat, küllő

Nem a tanuló egészíti ki
COD

12.

13. A szövegben olvasott tanácsokon kívül fogalmazz meg még egy hasznos útbaigazítást!

Nem a tanuló egészíti ki
COD

13.

14. Miért érdemes biciklizni? Írj 3 érvet!

Nem a tanuló egészíti ki
COD

14.

15. Melyik biciklifajtát szeretnéd ajándékba kapni? Indokold válaszod 3-4 mondatban!

Nem a tanuló egészíti ki
COD

15.

SIKERESEN ELJUTOTTÁL A VÉGÉHEZ!